

KADERNOTA 2021

Gemeente Geertruidenberg

Datum: juni 2020
Versie: Definitief

Inleiding	4
Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid	7
1.1 Bestaand beleid begroting 2021	7
1.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021.....	13
1.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen.....	14
1.4 Risico's.....	15
Programma 2 Economie, Recreatie & Toerisme	16
2.1 Bestaand beleid begroting 2021	16
2.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021.....	17
2.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen.....	18
2.4 Risico's.....	18
Programma 3 Sportvoorzieningen	19
3.1 Bestaand beleid begroting 2021	19
3.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021.....	20
3.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen.....	21
3.4 Risico's.....	21
Programma 4 Onderwijs	22
4.1 Bestaand beleid begroting 2021	22
4.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021.....	23
4.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen.....	23
4.4 Risico's.....	24
Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen	25
5.1 Bestaand beleid begroting 2021	25
5.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021.....	27
5.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen.....	27
5.4 Risico's.....	28
Programma 6 Gemeentelijke gebouwen, Monumenten, Kunst en Cultuur	31
6.1 Bestaand beleid begroting 2021	31
6.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021.....	31
6.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen.....	32
6.4 Risico's.....	32
Programma 7 Dienstverlening en Bedrijfsvoering	33
7.1 Bestaand beleid begroting 2021	33
7.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021.....	35
7.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen.....	35
7.4 Risico's.....	36

Programma 8 Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien 37

8.1 Bestaand beleid begroting 2021	37
8.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021.....	37
8.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen.....	37
8.4 Risico's.....	37

Inleiding

In 2021 staat de realisatie van het raadsprogramma en bestaand beleid centraal. Daar ligt ook de focus van deze kadernota. Daarnaast zijn nieuwe autonome en wettelijke ontwikkelingen in beeld gebracht. Gezien de financiële positie en de onzekerheid van dit moment hebben wij ervoor gekozen om nieuwe wensen zoveel mogelijk te beperken.

Deze kadernota, in combinatie met de structurele doorwerking van het resultaat van de Turap 2020-1 en het raadsvoorstel m.b.t. knelpunten in de ambtelijke capaciteit, leidt er toe dat we op dit moment rekening houden met een tekort in de orde van grootte van € 800.000.

De hoogte is echter nog onzeker omdat we (bij het opstellen van deze kadernota) nog een aantal onzekerheden kennen, onder andere: de uitkomsten van de Impactanalyse Corona maatregelen, evaluatie van het loket Werk, Inkomen en Zorg, en de Meicirculaire over de uitkeringen van het gemeentefonds en de aangekondigde vergoedingsregeling van Coronamaatregelen voor gemeenten door het Rijk.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de samenvatting van de cijfers die nu bekend zijn, waarbij opgemerkt dat het begrotingsjaar 2024 conform de gebruikelijke systematiek vooralsnog gelijkgesteld wordt met 2023:

* Begroting 2024 is indicatief omdat dit jaar nog niet is doorgerekend		2021		2022		2023		2024*
Primitieve begroting 2020-2013	V	141.000	V	302.000	V	551.000		
Amendementen en mutaties	V	255.000	V	375.000	V	273.000		
Totale na vaststelling begroting 2020	V	396.000	V	677.000	V	824.000	V	824.000

Totaal mutaties Turap 2020-1	N	598.000	N	488.000	N	409.000	N	409.000
Waarvan mutaties Turap 2020-1 Structureel	N	408.000	N	408.000	N	409.000	N	409.000
Waarvan mutaties Turap 2020-1 Incidenteel	N	190.000	N	80.000	-			

Basisbegroting 2021-2024 NA Turap 2020-1	N	202.000	V	189.000	V	415.000	V	415.000
Saldo begroting 2020-2024 structureel	N	119.000	V	270.000	V	428.000	V	428.000
Saldo begroting 2020-2024 incidenteel	N	83.000	N	81.000	N	13.000	N	13.000

De prognoses van de begrotingsaldi na de Tussenrapportage 2020-1, vormen daarmee de basis voor de doorrekening naar de meerjarenbegroting 2021-2024. Doorrekening van de financiële ontwikkelingen uit deze kadernota en de knelpuntennota leidt tot het volgende meerjarenperspectief:

* Begroting 2024 is indicatief omdat dit jaar nog niet is doorgerekend		2021		2022		2023		2024*
Basisbegroting 2021-2024 NA Turap 2020-1	N	202.000	V	189.000	V	415.000	V	415.000
Kadernota 2021	N	159.000	N	76.000	N	103.000	N	124.000
Knelpuntennota	N	296.000	N	296.000	N	296.000	N	296.000
Knelpuntennota incidenteel	N	111.000						
Saldo vertrekpunt 2021-2024	N	768.000	N	183.000	V	16.000	N	5.000

Onzekerheid is er nog op een 3-tal onderwerpen waarvan de cijfers op het moment van opmaken van deze kadernota nog niet bekend zijn, maar waarvan de uitkomst cruciaal is voor de beoordeling van het meerjarenperspectief. De aangekondigde vergoedingsregeling Coronamaatregelen van rijk naar gemeenten is in deze opzet niet meegenomen omdat de impact hiervan vooralsnog beperkt lijkt te blijven tot 2020. Deze onderwerpen zijn:

Loon en prijscompensatie (begrotingsbreed)		p.m.		p.m.		p.m.		p.m.
Impactanalyse Corona		p.m.		p.m.		p.m.		p.m.
Algemene uitkering gemeentefonds		p.m.		p.m.		p.m.		p.m.

De risico's op het terrein van de belangrijkste open eind regelingen zijn genoegzaam bekend. De uitvoering van de Jeugdwet, de WMO en de heffing van precario rechten voor kabels en leidingen.

Jeugdwet		p.m.		p.m.		p.m.		p.m.
Wet Maatschappelijke ondersteuning		p.m.		p.m.		p.m.		p.m.
Precarioheffing		p.m.		p.m.		p.m.		p.m.

Daar staat naast dat de wenselijke ontwikkelingen in deze Kadernota zeer beperkt zijn. Hierin zijn dus weinig keuzes te maken. Daarom stellen we als college een combinatie van oplossingen voor:

- **Vorig jaar hebben we voorafgaand aan de begroting bezuinigingsmogelijkheden in kaart gebracht. We hebben ervoor gekozen om een deel van deze mogelijkheden niet te effectueren. We gaan deze mogelijkheden als college nogmaals tegen het licht houden en afwegen of het nu noodzakelijk is deze bezuinigingen alsnog door te voeren..**
- **We doen onderzoek naar de betaalbaarheid van zorg (Wmo en Jeugd) en de keuzes die gemaakt kunnen worden om deze kosten beheersbaarder te maken. Op basis daarvan doen wij bij de begroting voorstellen ter beheersing van de kosten van de zorg aan de raad.**
- **Leiden bovenstaande punten niet tot voldoende financiële ruimte, dan is inkomstenverhoging een mogelijkheid. Hierbij is OZB de grootste beïnvloedbare inkomstenbron.**

We begrijpen dat het wenselijk is om inkomstenverhoging via gemeentelijke heffingen te beperken. Tegelijk stellen we met ons raadsprogramma het belang van goede voorzieningen en een goed sociaal vangnet centraal. Dat betekent ook iets voor de te maken keuzes voor bezuinigingen. Daarom vinden we het van belang om ook deze mogelijkheid open te houden.

Daarnaast hebben we in het raadsprogramma met elkaar afgesproken: 'Professioneel besturen betekent verder dat initiatieven vanuit de raad voorzien dienen te worden van een financiële dekking tenzij ze onvoorzienbaar, onuitstelbaar of onontkoombaar moeten worden geacht. Initiatieven vanuit de raad zonder valide dekking kunnen worden meegenomen bij de afwegingen bij de kadernota en/of de begroting. Aan de raad aangeboden begrotingen dienen sluitend te zijn.'

Als college werken we op basis van de drie bovenstaande uitgangspunten een voorstel uit richting een sluitende begroting. Voordat we als college ons voorstel vaststellen zullen we u als gemeenteraad consulteren.

Leeswijzer

Wij hebben per programma een onderscheid gemaakt tussen incidentele (I) en structurele (S) ontwikkelingen. Daarnaast hebben we per ontwikkeling de grondslag benoemd, te weten wettelijke ontwikkeling (W) of een autonome ontwikkeling (A). Deze soort mutatie vindt u ook terug in het financiële overzicht (tabel) per programma.

Risico's

In veel gevallen zijn we afhankelijk van ontwikkelingen waarbij meerdere partijen betrokken zijn. Het Rijk kan bovendien met wetten of wetswijzigingen komen die invloed uitoefenen op de taken en de financiën van de gemeente. Ook zaken die nu nog niet te kwantificeren zijn, maar wel onder de radar moeten komen, worden hierin benoemd. Nieuwe risico's zijn opgenomen in de risicoparagraaf.

Proces

Het college presenteert deze Kadernota en legt deze ter kennisname aan de gemeenteraad voor. De gemeenteraad spreekt over deze kaders en kan, waar zij dat wenst, met aanpassingen komen. Het college werkt vervolgens op basis van de Kadernota een begroting uit. De begroting van 2021-2025 wordt in het najaar van 2020 aan de gemeenteraad ter vaststelling aangeboden.

Programma 1 Leefbaarheid, Wonen en Duurzaamheid

Missie

Van buiten naar binnen, taakvolwassen en integraal werken, waarbij we de samenhang en de betrokkenheid van de inwoners bij de directe leefomgeving in de wijken vergroten. We zijn zuinig op ons milieu en promoten duurzaamheid actief.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- We gaan naar buiten toe om ons te – laten – informeren. Klantcontact vindt zo veel als mogelijk in de wijk plaats
- Leefbaarheid in de kernen zien we niet exclusief als taak van de gemeente. Wisselwerking en samenspel tussen bestuurders en inwoners is steeds noodzakelijk. Vrijwilligersinitiatieven op elk terrein juichen we toe.
- De mogelijkheid tot parkeren op of nabij de Markt in Geertruidenberg vormt de basis voor verblijf in de stad. (Parkeer)gemak dient de mens. Een verkeerscirculatieplan, met logische aan- en afrijroutes, wikkelt het verkeer zonder problemen en irritaties af.
- Samen met onze partners gaan we, wijk voor wijk, aan de slag met verduurzamen. We richten een duurzaamheidsloket op. De gemeente heeft een voorbeeldfunctie.
- We pakken de regierol voor de warmtetransitie.
- We hechten veel waarde aan natuur en creëren een ecologisch lint ter verbetering van de biodiversiteit. Groenonderhoud in de wijken vindt plaats in samenspraak met bewoners.
- We werken aan een (nieuw systeem van) afvalinzameling dat gemak oplevert voor de inwoners, betaalbaar en duurzaam is.
- De openbare ruimte maken we voor iedereen toegankelijk.
- We zetten via een lobby in op een volwaardig knooppunt Hooipolder en gaan in overleg met bewoners van Raamsdonk bekijken op welke wijze we het sluipverkeer in de kern kunnen aanpakken.
- Met betrekking tot de verkeersveiligheid inventariseren we in samenwerking met bewoners gevaarlijke knelpunten. We geven prioriteit aan voetgangers en fietsers.

1.1 Bestaand beleid begroting 2021

Leefbaarheid stimulering wijken/buurtten

De wijken in.

Vanuit het wijkgericht SAMENwerken gaan we ook in 2021 proactief naar buiten toe, bellen we aan en leggen op locatie contact met inwoners. Met de inrichting van de fysieke wijktafels zitten we daadwerkelijk tussen de inwoners. We gaan de effecten van de wijktafels nog verder uitwerken.

Wijkbudget.

Om meer gehoor te geven aan de wensen en ideeën van inwoners en ter bevordering van de leefbaarheid en de sociale en maatschappelijk cohesie in de wijk, is het wijkbudget beschikbaar gesteld. Het wijkbudget kent enkele kaders, maar we geven vooral de inwoners een kans om een eigen initiatief (met omwonenden) te realiseren.

Volkshuisvesting

Met het aanbieden van startersleningen ondersteunen we starters bij de aankoop van hun eerste woning. Binnen het budget zijn zo'n 20 startersleningen beschikbaar. De verwachting is dat hiervan ook in 2021 gebruik van wordt gemaakt.

Voorziening riolering

Om de achterstand in de planning van het beheerplan VGRP+ 2017-2022 in te lopen gaan we in 2021 de volgende projecten uitvoeren. Deze projecten zijn in 2020 in voorbereiding genomen.

Uitvoering:

- Stadsweg en Ravelijn 1^e fase
- Zandheuvel
- Overstorten Ottergeerde
- Oude Stadsweg

In 2021 worden onderstaande projecten in voorbereiding genomen:

- Valeriaanstraat
- Amer en omgeving
- Ravelijn fase 2 en 3

Na afronding van deze projecten zijn de achterstanden ingehaald en loopt de uitvoering van het beheerplan VGRP in de pas met in het plan opgenomen tijdspad/investeringsvoornemen.

Div Klimaatmaatregelen 2019

In januari 2020 is de subsidieregeling stimulering groene daken en afkoppelen vastgesteld. Ook in 2021 wordt deze subsidie aan onze inwoners aangeboden.

Programma Donge Oevers

In april 2020 is de programma-exploitatie voor het programma Donge Oevers door de gemeenteraad vastgesteld. Tevens zijn op dat moment de hoofduitgangspunten bepaald. Sindsdien worden de uitgangspunten voor de zes verschillende locaties verder uitgewerkt.

Rivierkade

In 2020 wordt het noordelijke gedeelte van het terrein uitgegeven voor de uitbreiding van de aangrenzende bedrijven. Daarnaast wordt een start gemaakt met de bestemmingsplanprocedure ten behoeve van de bedrijfskavels en de gemeentelijke gronden. Deze procedure loopt door in 2021.

Oude Haven

In 2020 is besloten over het Definitief Ontwerp voor de openbare ruimte van deze locatie. In 2021 vindt de uitvoering van de aanpassingen aan de openbare ruimte plaats.

Voor wat betreft de woningbouwlocaties is in 2020 een startnotitie opgesteld, waarmee een keuze is gemaakt over woningtypen, woningaantallen en stedenbouwkundige uitstraling. In 2021 vindt de bestemmingsplanprocedure plaats om vervolgens naar een ontwikkelaar op zoek te gaan. In 2021 vindt ook het privatiseren van de jachthaven plaats.

Achter de Hoeven

Eind 2020 en begin 2021 wordt een stedenbouwkundig en een ecologisch plan voor deze locatie opgesteld. In 2021 wordt een bestemmingsplanprocedure doorlopen om woningbouw, in combinatie met natuur, mogelijk te maken.

Fort Lunet

Als de Mafeking verhuisd is naar Rivierkade, komt het fort in zijn geheel vrij voor toeristisch-recreatieve functies. In 2021 wordt een planologische procedure doorlopen om dit ook juridisch gezien mogelijk te maken.

Hermenzeil

In 2020 vindt de definitieve toewijzing aan de winnende gegadigde plaats. Daarop volgt een optieperiode waarin naar alle waarschijnlijkheid een bestemmingsplanwijziging doorlopen moet worden om de door de nieuwe eigenaar gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken. In de loop van 2021 wordt Hermenzeil definitief verkocht.

Integrale veiligheid

In 2019 is het nieuwe Integraal Veiligheidsbeleid 2019-2022 vastgesteld. Daarin zijn de volgende prioriteiten benoemd: Jeugd en Veiligheid, High Impact Crimes, Ondernijning en Zorg en Veiligheid. Jaarlijks wordt op basis van dat beleid een focusblad opgesteld waarin de prioriteiten en overige aandachtspunten voor dat jaar worden beschreven en geactualiseerd. In 2021 zetten we de lijn van de afgelopen jaren voort en spelen we, wanneer die er zijn, in op de trends en (lokale) ontwikkelingen. De coronacrisis is een van de ontwikkelingen die effect zal hebben op het jaar 2021. In welke mate is op dit moment nog niet volledig te overzien.

Handhaving en Toezicht

In januari 2020 is het Vergunningsverlening, Handhaving en Toezicht (VTH) beleid vastgesteld. In aanvulling daarop is ook het VTH uitvoeringsprogramma 2020 vastgesteld. Deze beleidsstukken zijn door de provincie beoordeeld. Onze beleidsstukken voldoen op nagenoeg alle punten aan de door de provincie gestelde procescriteria. Hiervoor ontvingen wij de complimenten en waardering van de provincie.

In 2021 zetten we de lijn van 2020 door. De gekregen aandachtspunten verwerken we in het nieuwe beleid. Daarnaast worden jaarlijks het beleid en de daarin opgenomen prioriteiten geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Hierdoor ontstaat er een nog sterker VTH beleid en uitvoeringsprogramma 2021.

Dijkversterking Geertruidenberg en Amertak

In 2017 heeft het bestuur van waterschap Brabantse Delta een voorkeursalternatief vastgesteld. In 2018/2019 is door nieuwe informatie door het waterschap geconcludeerd dat het project niet met de oorspronkelijke aanpak verder kan want de afweging of dynamische keermiddelen een haalbaar alternatief zijn voor dijkverbetering moet eerst plaatsvinden. Deze afweging kan gevolgen hebben voor de uitwerking van het voorkeursalternatief uit 2017. In 2021 worden werkzaamheden door het waterschap uitgevoerd, ten behoeve van de afweging over de dynamische keermiddelen en de herijking van het voorkeursalternatief. Daar zijn we als gemeente via een ambtelijke werkgroep en een bestuurlijke stuurgroep bij betrokken. Het opstellen van een concrete inrichtingsschets voor 'Natuurpark Slikpolder' is afhankelijk van het project 'Dijkversterking Geertruidenberg en Amertak' van waterschap Brabantse Delta. Aangezien deze werkzaamheden nog t/m 2021 zullen duren, zal de inrichtingsschets voor het natuurpark pas na 2021 opgesteld worden.

Omgevingswet - Experiment Dombosch

De visie Dombosch gaat vertaald worden naar een bestemmingsplan verruimde reikwijdte.

Nieuwe supermarktlocatie Geertruidenberg

De zoektocht naar een potentiële supermarktlocatie voor de kern Geertruidenberg is eind 2019 opgestart en loopt nog steeds. Verwacht wordt in het derde kwartaal van 2020 de raad te laten besluiten over een voorkeurslocatie. Na dit besluit kunnen de plannen voor de locatie verder uitgewerkt worden. De benodigde procedures zullen in 2021 opgestart kunnen worden.

Omgevingswet – Omgevingsplan

De Omgevingswet stelt dat wij als gemeente één omgevingsplan maken voor ons gehele grondgebied. Dit plan komt ter vervanging van alle bestemmingsplannen en voor een deel van onze verordeningen. Bij de inwerkingtreding van de wet worden alle bestemmingsplannen en de nodige verordeningen bij elkaar beschouwd als een tijdelijk omgevingsplan. Ook de 'bruidsschat' is onderdeel: de bruidsschat is een set van regels over onderwerpen die bij de implementatie van de omgevingswet worden gedecentraliseerd. Als gemeente kunnen we beslissen wat we met deze regels doen. Uiterlijk 2029 moet het Omgevingsplan helemaal gereed zijn. In de tweede helft van 2020 wordt gestart met het plan van aanpak voor het opstellen van een omgevingsplan. In dit Plan van Aanpak wordt de richting en bandbreedte aangegeven die wij in het omgevingsplan willen opnemen. De richting die we kiezen wordt in grote lijnen gevormd door de Omgevingsvisie, die nu wordt opgesteld (oplevering januari 2021) en door het Koersdocument dat de raad heeft vastgesteld. Ook zal het in het Plan van Aanpak bepaald worden in welke tempo wij het Omgevingsplan willen opstellen. Pas als deze keuzes bekend zijn, kan er inzicht worden gegeven de kosten die met het opstellen het plan gemoeid zijn.

Omgevingswet – algemeen

De inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt uitgesteld, waarschijnlijk met 1 jaar (1 januari 2022). De reden is de corona maar ook gezien de forse implementatie-opgave.

De noodzakelijke voorbereidingen lopen dan ook door tot en met 2021. De aansluiting van onze systemen op de landelijke digitale voorziening is in 2020 gereed. Zodat vervolgens de aangepaste werkprocessen voor vergunningen, toezicht en handhaving ingevoerd worden. Door de deregulering verwachten we meer accent op toezicht en handhaving en minder leges. Ook moet voldaan worden aan de Wet kwaliteitsborging en de kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De impact hiervan wordt onderzocht. De afspraak is dat het niveau van dienstverlening gelijk blijft: in de jaren daarna wordt gewerkt aan een hoger ambitieniveau. Er komt een nieuwe legesverordening en een nieuwe overeenkomst met de omgevingsdienst. Er worden opleidingen georganiseerd voor de diverse collega's die met de omgevingswet werken. Op het gebied van milieu krijgen we bij de inwerkingtreding van de omgevingswet bodemtaken overgeheveld van de provincie en er komen registratie- en monitoringsverplichtingen voor een aantal milieuaspecten. Vanwege het belang van participatie wordt een participatienota opgesteld. Voor de inwerkingtreding van de omgevingswet komt er begrijpelijke informatie voor de samenleving. Op veel onderdelen wordt actief samengewerkt met de regio en de VNG.

Plassengebied

Als uitwerking van de visie voor het plassegebied wordt er een inrichtingsplan voor de Nionplas opgesteld. Voor de verdere uitwerking van het inrichtingsplan is de inbreng van de gebruikers, de omwonenden en de nodige verenigingen van belang. Gezien de beperkingen die corona met zich mee brengt in het organiseren van bijeenkomsten moet nog bekeken worden op welke wijze de input het beste opgehaald kan worden. Dit gaat voor een deel de voortgang en planning van het inrichtingsplan bepalen.

De eigenaar van de watertoren in Raamsdonksveer is voornemens om in en rond de toren een hotel tot ontwikkeling te brengen. Deze ontwikkeling wordt als onderdeel meegenomen in het inrichtingsplan. Over de ontwikkelingen vinden gesprekken plaats met diverse overheidsinstanties. Met de eigenaar wordt een intentieovereenkomst aangegaan. De benodigde procedures worden in 2021 verwacht.

De bestemmingsplanprocedure voor het scoutingterrein aan de Nionplas is in 2019 afgerond. De grond wordt bouwrijp gemaakt en de vereniging is bezig om de nodige omgevingsvergunning rond te krijgen. Verwacht wordt dat de bouw van het gebouw in de tweede helft van 2020 kan starten. Zodat in 2021 de definitieve verhuizen kan plaats vinden. Op dit moment heeft de vereniging het budget voor de bouw nog niet sluitend. De zandwinning en verondieping van de put van Caron is vergund. Met de eigenaar van de put wordt een projectovereenkomst gesloten. Herinrichting van de put is één van de vereisten om tot zandwinning en verondieping over te mogen gaan.

Oude Hoge Veer locatie Raamsdonksveer

Met de afronding van het nieuwe Hoge Veer op het Koninginnebastion zijn de eerste bewoners van het Hoge Veer in Raamsdonksveer verhuisd. Wanneer de appartementen grenzend aan het nieuwe Hoge Veer zijn opgeleverd zullen ook de laatste bewoners verhuizen. Met Thuisvester worden gesprekken gevoerd over de toekomst van het gehele terrein. In de tweede helft van 2020 of de eerste helft 2021 zullen de plannen hiervoor concreter worden.

Toekomstperspectieven Amergebied

Na het opstellen van de mogelijke toekomstscenario's voor het Amergebied in 2019 is het van belang om met de stakeholders een richting te bepalen die we op willen. In de Omgevingsvisie wordt een eerste aanzet gedaan van de richting die wij als gemeente op willen.

Regionale Energie Strategie

De gemeenteraad heeft kennisgenomen van concept de RES West-Brabant 2030, en dit concept aangeboden aan het Rijk. Naar verwachting wordt in 2021 aan de raad gevraagd de definitieve RES vast te stellen. De RES bevat belangrijke uitgangspunten voor onze gemeente op het gebied grootschalige duurzame energieopwekking en verduurzaming van het Amer warmtenet.

Aanlanding wind van zee

De minister verwacht in het najaar 2020 een besluit te nemen over de locatie van het nieuwe converterstation dat noodzakelijk is om grootschalige windparken op de Noordzee mogelijk te maken. Pas na dit besluit weten we of als gemeente te maken krijgen met de aanlanding van wind op zee. Als dit het geval is zal er in 2021 de nodige input van ons verwacht worden richting het ministerie.

Verkabeling 150 kV

De samenwerkende overheden hebben de minister van Economische Zaken geadviseerd over het meest gewenste tracé voor de 150 kV-verbinding Geertruidenberg-Waalwijk. De minister heeft het advies overgenomen en in juli 2017 het voorgenomen tracé en drie aanvullende maatregelen vastgesteld. Een van deze maatregelen is het ondergronds brengen van de bovengrondse 150 kV-verbinding in de woonkernen Geertruidenberg en Raamsdonksveer om de ruimtelijke druk in de gemeente Geertruidenberg te verminderen. Om de aanleg en de toekomstige bescherming van de nieuwe ondergrondse verbinding, en het wegbestemmen van de bestaande bovengrondse verbinding mogelijk te maken is een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Dit plan wordt naar verwachting in 2021 aan de raad voorgelegd voor besluitvorming. Voor de saneringslocaties wordt in 2021 een inrichtingsplan opgesteld.

Projecten

Herbestemming Dok 12

Herontwikkeling van de gronden van het bedrijf Jachthaven Dok 12 B.V. aan de Kartuizerstraat 12 naar een woonwijk met buitendijkse ligging. Voor de ontwikkeling van het terrein heeft de raad in 2018 een startnotitie vastgesteld. De benodigde planologische procedure zal eind 2020 worden opgestart en in 2021 voor besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Herontwikkeling Sint Theresiastraat

Zorgaanbieder Prisma gaat op hun locatie aan de Sint Theresiastraat in Raamsdonksveer nieuwe wooneenheden en een Kindcentrum realiseren. Na deze realisatie stoten zij een deel van het terrein af. Voor de ontwikkeling van het terrein heeft de raad in 2019 een startnotitie vastgesteld.

In 2020 wordt het beeldkwaliteitsplan aan de raad voorgelegd. De benodigde planologische procedure zal in 2020 worden opgestart en in 2021 voor besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

Zoutmanstraat

De woningen van Thuisvester aan de Zoutmanstraat, Burgemeester Meijerstraat, Venestraat en Molenstraat zijn bouwtechnisch van dusdanige aard dat renovatie en verduurzaming geen optie meer is. Thuisvester gaat in 2020 dan ook een sloopbesluit nemen. Met Thuisvester worden nu gesprekken gevoerd over de nieuwe (stedenbouwkundige) invulling van het gebied. De planologische procedure wordt in 2021 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

1.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

'We hechten veel waarde aan natuur en creëren een ecologisch lint ter verbetering van de biodiversiteit.'

Sloot en bermbeheer

In 2020 hebben we het convenant bijenlandschap ondertekend. Een onderdeel van dit convenant is te komen tot een aaneengesloten netwerk van leefgebieden voor bijen (honingbijen en wilde bijen) en andere bestuivers in West-Brabant.

Gezamenlijk maaibestek

Op dit moment zijn we bezig met de voorbereidingen voor een gezamenlijk maaibestek met dertien andere gemeentes, het Waterschap Brabantse Delta, het Havenbedrijf Moerdijk en Staatsbosbeheer. Dit bestek komt in 2020 op de markt en gaat in 2021 in uitvoering. Het nieuwe bermenbestek is een grote, belangrijke extra stap voor het bijvriendelijk beheer en zal een looptijd hebben van vier jaar.

Aanpak black-spots

Op basis van hetgeen is opgenomen in het raadsprogramma over de "blackspots" maken we een ongevallenanalyse van het gemeentelijk wegennet. Op deze manier krijgen we inzicht in de objectieve verkeersonveiligheid. Op basis hiervan polsen we middels een korte enquête de samenleving om gevoel te krijgen bij de subjectieve verkeersveiligheid. Op basis van beide uitkomsten maken we een plan van aanpak om hier verdieping in aan te brengen. Voor deze verdieping is een bedrag noodzakelijk van € 10.000.

Nieuwbouw woningen – locatie oude Hoge Veer

Met het project "Oude Hoge Veer locatie Raamsdonksveer" zal invulling worden gegeven aan de opdracht in raadsprogramma dat we bij nieuwbouw meer in gaan zetten op betaalbare, kleinere woningen voor 1 tot 2 persoonshuishoudens voor jongeren en ouderen.

Programma Donge Oevers

Met de vaststelling van de programma-exploitatie en de hoofduitgangspunten voor het programma Donge Oevers kunnen de zes verschillende locaties ontwikkeld worden. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan het raadsprogramma op het gebied van de Donge Oevers: een positief effect op de kwaliteit van leven en onze toeristische, recreatieve, cultuurhistorische en economische waarden.

Toekomstperspectieven Amergebied

Met het opstellen van de mogelijke toekomstscenario's voor het Amergebied in 2019 is uitvoering gegeven aan het raadsprogramma. Met de Omgevingsvisie wordt een eerste aanzet gedaan van de richting die wij als gemeente op willen. Daarmee wordt verder invulling gegeven aan het raadsprogramma.

Plassengebied

Met de beschreven plannen en projecten rondom het plassengebied wordt uitvoering gegeven aan het raadsprogramma op dit onderwerp: deze zone zal volop mogelijkheden bieden voor mens en dier.

Energietransitie

De opdracht in het raadsprogramma voor wat betreft de energietransitie is dat we regie houden op de beschikbare ruimte en het feit dat de raad tegen het plaatsen van grote windmolens is en de voorkeur uit gaat naar andere vormen van energieopwekking. Met de RES wordt hier invulling aan gegeven.

1.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen

Eikenprocessierups

€ 40.000

In de zomer van 2019 hadden grote delen van Nederland te maken met overlast van de Eikenprocessierups. De gemeente Geertruidenberg had in dat jaar moeite om de rupsen tijdig te bestrijden en daarmee gezondheidsproblemen te voorkomen. Ook was er een overschrijding op het reguliere budget plantsoen en parken. Daarentegen heeft de gemeente wel de plicht om overlast van eikenprocessierupsen te bestrijden vanwege het gevaar op de volksgezondheid. Om de Eikenprocessierups adequaat te kunnen bestrijden is er nu een plan van aanpak opgesteld waar we in 2020 mee gestart zijn. We bestrijden biologisch en preventief, waarbij de locaties met de Vlinderkaart zijn bepaald. In overleg met de Natuurfederatie Geertruidenberg zijn daarnaast nestkasten opgehangen en takkenrillen geplaatst om zoveel mogelijk in te zetten op natuurlijke bestrijding.

Financiële gevolgen

Met het vaststellen van de begroting was nog niet bekend wat de bestrijding van de Eikenprocessierups in 2020 zou gaan kosten. Nu het plan van aanpak er is zijn ook de kosten in beeld. De bestrijding van de Eikenprocessierups is niet voorzien in de reguliere budgetten. Er dient budget vrijgemaakt te worden van € 40.000.

1.4 Risico's

Naam risico	Toelichting op risico
Omgevingswet	Voor de invoering van de Omgevingswet zijn aanvullende middelen noodzakelijk. Het gaat hierbij o.a. over opleidingen. Zodra de nieuwe datum van invoering van de Omgevingswet bekend is worden deze kosten geraamd.

Programma 2 Economie, Recreatie & Toerisme

Missie

Van buiten naar binnen, taakvolwassen en integraal werken, waarbij we de samenhang en de betrokkenheid van de inwoners bij de directe leefomgeving in de wijken vergroten. We zijn zuinig op ons milieu en promoten duurzaamheid actief.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

Toerisme en Recreatie

- We zetten Geertruidenberg toeristisch op de kaart.
- We zorgen voor meer levendigheid in centrumgebieden.
- We zorgen ervoor dat kinderen in de gemeente Geertruidenberg veilig, gevarieerd en voldoende kunnen spelen.

Ondernemers

- Wij zorgen voor een goed ondernemersklimaat.
- We betrekken het bedrijfsleven bij de gemeenschap en bieden intensieve samenwerking aan de ondernemers.
- Ondernemersinitiatieven stimuleren we en faciliteren waar en zo ver het mogelijk is.
- We stimuleren maatschappelijk verantwoord ondernemen.

2.1 Bestaand beleid begroting 2021

Speel terreinen

Voor het onderdeel speel terreinen zetten we in op een nauwe samenwerking van gemeente, inwoners en speelleveranciers. Dit doen we door actief contact te zoeken en te leggen met de speeltuincomités. Daarbij zetten we in op de uitbreiding van de comités bij onder andere een nieuw te realiseren of her in te richten speel terrein. We zorgen ervoor dat kinderen in de gemeente Geertruidenberg veilig en gevarieerd kunnen spelen.

Zuiderwaterlinie

In 2021 wordt verder gewerkt aan het op de kaart zetten van de Zuiderwaterlinie als toeristische bestemming. Voorgaande jaren is gewerkt via een liniebrede aanpak waarbij alle partijen van de gehele linie (van Bergen op Zoom tot Grave) samen werkte. Op promotievlak wordt hieraan vast gehouden, maar de concrete projecten worden vanaf 2021 meer opgepakt vanuit de samenwerking die bestaat uit de gemeenten, Breda, Oosterhout, Drimmelen, Geertruidenberg en Waalwijk. Hierdoor willen we de lokale verankering verbeteren.

Elisabethvloed

In 2021 wordt in de Biesboschregio 600 jaar Elisabethvloed gevierd. Ook Geertruidenberg doet mee aan deze viering samen met verschillende lokale en regionale samenwerkingspartners.

Keurmerk Veilig Ondernemen

In navolging van bedrijventerreinen Dombosch en Pontonnier willen we voor de andere bedrijventerreinen ook een procedure doorlopen om te komen tot een keurmerk veilig ondernemen.

Geniaal-sterk techniek

Geertruidenberg Energie Neutraal heeft de ambitie om samen te werken aan een duurzame toekomst in de gemeente Geertruidenberg. In 2021 zal in samenwerking met RWE een Geniaal-dag worden gehouden om inwoners en ondernemers te informeren over de verschillende toepassingen. Samen met primair en voortgezet onderwijs, Stichting Onderwijs en Techniek Geertruidenberg (OTG) en ondernemers willen we kinderen motiveren en interesseren voor techniek. Jaarlijks wordt er een onderwijsprogramma opgesteld en uitgevoerd.

Uitvoeringsprogramma EZ en T&R

De visie EZ (Economische Zaken) en T&R (Toerisme & Recreatie) 2020-2023 is voorzien van een ambitieus uitvoeringsprogramma. Binnen de beschikbare middelen en capaciteit werken we aan de uitvoeringsprojecten 2021.

2.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Stadspromotie / Evenementen

2020 Stadspromotie: Op dit moment verandert het plan van aanpak i.v.m. corona. Hierdoor zijn de evenementen geannuleerd en maken we een overstap naar het 'aankleden/aantrekkelijker maken' van de diverse centra.

2021 Stadspromotie; Verder integreren in het netwerk van de lokale ondernemers, Aansturen/ondersteunen samenwerkingen tussen lokale ondernemers, Evenementen inzetten als marketingtool → continuïteit creëren, en inspelen op de nieuwe trends en ontwikkelingen rondom (online) marketing. Verder aangesloten bij de visie EZ en T&R 2020-2023.

Ook de gemeentelijke evenementen proberen we, waar mogelijk, in beperkte vorm door te zetten. Zo zijn er alternatieven bedacht voor de Koninklijke Onderscheidingen, Koningsdag en de Dodenherdenking. Uiteraard hopen we in 2021 weer de gebruikelijke vorm van de evenementen in te kunnen zetten.

Geertruidenberg op de kaart

Met de samenwerkingspartners blijven we werken aan het toeristisch op de kaart zetten van Geertruidenberg, vestingstad aan de Biesbosch. Hierbij gaan we ons ook meer richten op bezoekers uit België en West-Duitsland, omdat dit voor Brabant interessante doelgroepen zijn. Ook wordt er voor de promotie van Geertruidenberg samengewerkt met verschillende toeristische organisaties zoals Visit Brabant, de Zuiderwaterlinie, Beleef de Biesbosch, de vereniging Nederlandse Vestingsteden en Varen in Brabant.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

We reiken jaarlijks een Groene Pluim uit aan een lokaal bedrijf die serieus werk maakt van de global goals. Naast deze waardering voor het bedrijf is het met name gericht op het vervolg. De Groene Pluim is geen eindpunt maar een startpunt om samen met de andere Groene Pluimhouders verdere stappen te maken, elkaar te inspireren, kennis te delen en als netwerk te gebruiken.

Samenwerking ondernemers

We werken intensief samen verschillende organisaties (o.a. VOG, KHN, ZLTO). Dit doen we door reguliere overleggen te houden maar ook om branche gerichte (thema) bijeenkomsten samen met collectieven te organiseren (retail, industrie, horeca, agrarische sector).
We zijn zichtbaar en bereikbaar voor ondernemers, ook op locatie. We bezoeken per maand een tweetal lokale bedrijven.

2.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen

Niet van toepassing

2.4 Risico's

Naam risico	Toelichting op risico
Gevolgen Corona voor evenementen, ondernemers en uitvoeringsprogramma	<p>In 2021 hebben we nog steeds te maken met (de gevolgen van) de coronacrisis. Ondernemers hebben langdurig last hebben van deze crisis, veel ondernemers treft het vroeg of laat. Dit heeft ook gevolgen voor de gemeente.</p> <p>De 1,5 meter samenleving kan van invloed zijn op o.a. het organiseren van evenementen en bijeenkomsten.</p> <p>Het is nog niet duidelijk welke gevolgen corona op langere termijn heeft op toerisme, maar het is voorstelbaar dat de acties die nu gepland zijn wellicht aangepast moeten worden om zo beter aan te kunnen sluiten bij de nieuwe situatie.</p>

Programma 3 Sportvoorzieningen

Missie

Alle inwoners moeten in onze gemeente kunnen sporten.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- Bewegen is belangrijk. Het houdt je lichamelijk én geestelijk fit en gezond.
- Onze gemeente voorziet in een groot aanbod aan sport- en ontspanningsmogelijkheden voor jong en oud. De achterliggende gedachte is het bevorderen van de gezondheid op een laagdrempelige wijze. De focus ligt hierbij op jeugd en ouderen.

3.1 Bestaand beleid begroting 2021

Exploitatie gemeentelijke zwembaden

In het najaar van 2019 is gestart met de renovatie van beide gemeentelijke buitenzwembaden. Naar verwachting wordt de gehele renovatie in beide zwembaden in 2020 afgerond. De drainage op de ligweide van zwembad De Schans vraagt nader onderzoek en wordt naar alle waarschijnlijkheid voorjaar 2021 aangebracht.

Tevens is er in 2019 is bij wijze van proef een gratis zwemabonnement verstrekt aan kinderen tot en met groep acht (regulier en speciaal onderwijs) uit de gemeente Geertruidenberg welke hier of buiten de gemeente onderwijs volgen. Dit is in 2020 niet voortgezet.

In navolging op het amendement dd. 19 februari 2020 worden jeugdabonnementen tegen een laag tarief aangeboden. Hier is structureel € 30.000 voor nodig en wordt meegenomen bij de Tussenrapportage 2020-2.

Duurzaamheid sportaccommodaties

De buitensportverenigingen kunnen, indien zij dit wensen, begeleid worden bij het doen van een aanvraag voor de landelijke BOSA¹-subsidie voor duurzaamheidsmaatregelen. Dit is een verantwoordelijkheid van de vereniging. SportStroom kan deze begeleiding bieden. Indien de BOSO-subsidie wordt verkregen kan de vereniging bovendien een beroep doen op een lening uit de "Stimuleringslening duurzaamheid sportaccommodaties".

Dongemond Sporthal

De uitvoeringsovereenkomst is beëindigd. In 2020 is een beëindigingsovereenkomst opgesteld en ondertekend. Hierin zijn de nodige afspraken vastgelegd voor organisatorische zekerheden voor de gemeente en financiële zekerheid voor SBG. Tijdens het jaarlijks overleg in het voorjaar legt SBG het onderhoudsplan voor het komende jaar voor.

Dit inclusief aanvraag voor gemeentelijke middelen. In het geval van vervanging van de inventaris en/of gebouw, zoals opgenomen in de Meerjaren Onderhoudsplan, kan SBG een gemotiveerd beroep doen op een gemeentelijke bijdrage. Dit wordt financieel meegenomen in de Begroting.

¹ BOSA: Stimulering Bouw en Onderhoud van Sportaccommodaties

Lokaal Sportakkoord

Een sportformateur heeft samen met de gemeente, lokale sportaanbieders en externe partijen met raakvlakken tot sport (welzijnsorganisaties, fysiotherapeuten) een Lokaal Sportakkoord opgesteld. In 2020 en 2021 wordt hier uitvoer aan gegeven met behulp van het uitvoeringsbudget. Dit wordt in samenspraak met extern aangesloten organisaties gedaan. De gemeente is dus één van de deelnemende partijen binnen het Lokaal Sportakkoord.

3.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Basisvoorzieningen bij sportverenigingen

Resultierend uit de herijking sportaccommodatiebeleid wordt vastgesteld wat een basisvoorziening is. Dit dient duidelijkheid te verschaffen over eerste aanschaf, vervanging en onderhoud. De afronding van de herijking staat gepland voor december 2020. Indien dit afwijkend is van de bestaande situatie houdt dit in dat er praktische aanpassingen gedaan moeten worden.

Fysieke leefomgeving

In 2020 worden aan de Emmaweg in Geertruidenberg natuurlijk spelen voorzieningen aangebracht. En wordt aan de Regentenstraat in Raamsdonk een kunstgras trapveldje aangelegd.

Ook zijn er op diverse sportaccommodaties renovaties en vernieuwingen gedaan.

- Renovatie accommodatie vv Raamsdonk
- Renovatie hoofdveld DDHC (zand ingestrooid veld naar waterveld)
- Nieuw half waterveld DDHC
- Start nieuwbouw RFC
- Realisatie hybride veld FC Right-Oh
- Renovatie handbalvelden
- Renovatie zwembaden

Dit allemaal met het oog op een groot aanbod aan sport- en ontspanningsmogelijkheden voor jong en oud.

Sporthal

Door Synarchis is een verdiepingsonderzoek uitgevoerd. De resultaten zijn medio 2020 gepresenteerd aan het college. Nog onduidelijk welk vervolg hieraan gegeven gaat worden.

3.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen

Onderhoud sportvelden

Het huidige onderhoudscontract voor de buitensport wordt voor 2021 verlengd met één jaar. Dit betreft de laatste verlengingsmogelijkheid binnen het huidige onderhoudscontract.

Vanaf 2022 willen we een nieuwe werkwijze gaan hanteren. Voor het nieuwe bestek zal in 2021 de aanbesteding worden opgestart. Dit in vervolg op en in lijn met de herijking van het sportaccommodatiebeleid. De nieuwe werkwijze moet leiden tot lagere uitgaven voor het onderhoud. Wat de exacte besparing gaat zijn moet later blijken.

Uitvoering herijking sportaccommodatiebeleid

In navolging op de herijking van het sportaccommodatiebeleid zullen acties uitgevoerd moeten gaan worden. Denk hierbij aan toegankelijkheid van de sportaccommodaties, vormgeven aan de uitkomsten basisvoorzieningen, aanpassingen in en om de accommodaties. De kosten hiervoor zijn nog niet duidelijk. Nadat de herijking heeft plaatsgevonden komen we met een voorstel. In december 2020 wordt het gepresenteerd aan de raad.

Renovatie velden

Veld 8 van RFC is aan groot onderhoud toe. Door het afstaan van veld 7 ten behoeve van de uitbreiding van DDHC, is veld 8 vaker bespeeld. Zodoende heeft het veld nu een renovatie nodig.

Medio 2020 worden door Kiwa ISA Sport alle velden binnen de gemeente Geertruidenberg weer uitgebreid gekeurd. Mogelijk komen hier ook nieuwe aanbevelingen voor renovaties uit.

Totaal kosten voor de renovaties volgen in de Begroting 2021.

3.4 Risico's

Naam risico	Toelichting op risico
Btw op exploitatie sport	Vanaf 2019 in de btw-vrijstelling op sport verruimd. Hierdoor is voor de gemeente geen btw meer verrekenbaar op realisatie, exploitatie en beheer van sportaccommodaties. Er is een compensatieregeling (SPUK) opgezet om het financiële nadeel af te dekken. Bij een overschrijding van het subsidieplafond van de SPUK-uitkering worden alle aanvragen naar rato verminderd. Door de onzekerheid van de compensatieregeling blijft er sprake van een jaarlijks vooraf onbekend financieel risico.

Programma 4 Onderwijs

Missie

Elk kind heeft recht op een goede start en een goede toekomst, ongeacht wie je bent of waar je vandaan komt.

Speerpunten begroting en raadsprogramma 2019-2022

- Solide onderwijshuisvesting draagt bij aan goed onderwijs.
- Wij willen duurzame onderwijshuisvesting aanbieden met aandacht voor klimaatbeheersing en de integrale kind-centra realiseren.
- In samenspraak met de schoolbesturen komen wij tot de uitvoering van het toekomstbestendig Integraal Huisvestingsplan.

4.1 Bestaand beleid begroting 2021

Basisonderwijs

Het (deels) bekostigen van conciërges op de scholen is geen wettelijk taak van de gemeente. De huidige conciërgeregeling wordt daarom afgebouwd. In 2021 zal voor de laatste keer 25% van de loonkosten door de gemeente worden vergoed.

Huisvesting basisonderwijs

De gemeenteraad heeft op 22 februari 2018 een krediet beschikbaar gesteld voor de vervangende nieuwbouw van basisschool De Wilsdonck. Tijdens de voorbereiding van de nieuwbouw is een wijziging in de planvorming ontstaan door een mogelijke samenvoeging met de nieuwbouw van BS De Vonder die voor realisatie in 2022 in het IHP is opgenomen. Deze samenvoeging zal zowel onderwijskundige- alsook kostenvoordelen met zich brengen maar vergt een langere voorbereiding om het proces zorgvuldig te laten verlopen. De termijn waarbinnen een bouwopdracht moet zijn gegeven is daarom met anderhalf jaar verlengd, tot 1 april 2021.

Huisvesting voortgezet onderwijs

In februari 2018 heeft de gemeenteraad besloten om voor de vervangende nieuwbouw van het brugklasgebouw van het Dongemond college een krediet beschikbaar te stellen. Dit krediet is eind 2019 opgehoogd om BENG (bijna-energie-neutraal) te kunnen bouwen en de kosten van marktwerking op te vangen. In februari 2020 is de bouw van start gegaan en zal naar verwachting in maart 2021 worden afgerond.

Onderwijsachterstandenbestrijding

In 2020 is het nieuwe beleid voor Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) vastgesteld.

De redenen voor de vernieuwing van het VVE-beleid zijn:

1. De nieuwe landelijke eis van 960 uur voorschools aanbod vanaf 1 augustus 2020.
2. Behoefte aan aanscherping van het huidige beleid. Met als doel de kwaliteit van het VVE-aanbod te versterken.
3. Sinds 2019 ontvangt de gemeente een ruimer onderwijsachterstandenbudget van het Rijk. Dit wordt ingezet voor het VVE-aanbod.

Een belangrijke wijziging ligt in het feit dat de criteria voor VVE-indicatie zijn verruimd. Voorheen kwamen vooral peuters met een taalachterstand en taalontwikkelingsstoornis in aanmerking. Vanaf 2020 horen ook peuters met een sociaal-emotionele ontwikkelingsachterstand of met een motorische achterstand tot de VVE-doelgroep. Evenals peuters waarvan de ouders in de schuldhulpverlening zitten. De monitoring van het aantal bereikte VVE-peuters vindt vanaf 2020 plaats in de Peutermonitor. In 2021 zullen de consequenties van de uitbreiding van de doelgroep en de werking van de peutermonitor worden geëvalueerd.

4.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Huisvesting basisonderwijs

Vervangende nieuwbouw voor de gymzaal in Raamsdonk is in het IHP gepland voor 2022. In 2021 zullen we met de voorbereidingen starten.

Op grond van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Geertruidenberg kunnen schoolbesturen jaarlijks het college van burgemeester en wethouders verzoeken om voorzieningen op te nemen op het jaarlijks vast te stellen huisvestingsprogramma. Door het bestuur van Stichting Uniek is een aanvraag voor een eerste inrichting voor een extra groep bij BS De Biekorf voor het huisvestingsprogramma 2021 ingediend. De aanvraag is getoetst aan de huisvestingsverordening. De toetsing is voorgelegd aan de schoolbesturen. De schoolbesturen stemmen er mee in. De eerste inrichting voor een extra groep bij BS De Biekorf wordt in 2021 gerealiseerd.

Gymnastieklokaal Elisabethstraat

In 2020 wordt een inventarisatie gemaakt voor het benodigde groot onderhoud aan het gymnastieklokaal aan de Elisabethstraat. Uitvoering is voor 2021 voorzien.

4.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen

1,5 meter samenleving

In 2021 hebben we nog steeds te maken met (de gevolgen van) de coronacrisis.

Het is nog niet duidelijk welke gevolgen corona op langere termijn heeft op onderwijs en kinderopvang. De 1,5 meter samenleving kan ook van invloed zijn op de organisatie van onderwijs en kinderopvang.

4.4 Risico's

Naam risico	Toelichting op risico
Groot onderhoud schoolgebouwen en gymnastieklokalen	Veiligheid van kinderen in onderwijs dient te worden gewaarborgd door adequate uitvoering van groot onderhoud aan de gebouwen.
Uitvoering IHP (Integraal HuisvestingsPlan)	Solide onderwijshuisvesting draagt bij aan goed onderwijs. Uitvoering van het IHP is van belang om in goed onderwijs te kunnen blijven voorzien.

Programma 5 Mens, Zorg en Inkomen

Missie

We zijn en blijven een sociale gemeente. De zorg aan het individu staat voorop. Zorg en sociaal beleid worden op een nieuwe manier georganiseerd. De gemeente speelt hierbij een belangrijke rol.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- Iedereen krijgt de zorg die nodig is.
- Het participatiebeleid blijft op niveau. Waar nodig zal dit beleid verder vorm krijgen.
- We optimaliseren het armoedebeleid en de schuldhulpverlening.
- We ondersteunen initiatieven voor concrete jeugdactiviteiten.
- Het mogelijk maken dat kwetsbare inwoners in onze gemeente zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

5.1 Bestaand beleid begroting 2021

Beleid bijzondere bijstand

Het huidige beleid voor de bijzondere bijstand wordt volledig geactualiseerd. Hierbij is in 2020 al een start gemaakt, maar gezien de huidige ontwikkelingen die ook de nodige werkzaamheden met zich meebrengen, is de kans groot dat dit ook in 2021 nog deels opgepakt moet worden.

Beleidsplan 3D

De opstelling en besluitvorming met betrekking tot een nieuw beleidsplan 3 D zou in 2020 plaatsvinden, maar vanwege de coronacrisis loopt de planning enigszins vertraging op. Met name de organisatie van interactieve bijeenkomsten met inwoners en maatschappelijke organisaties in het veld kan pas op een later tijdstip, waardoor de besluitvormingsfase is opgeschoven naar de eerste helft van 2021.

Langer Thuis –kernenaanpak

De kernbijeenkomst in Geertruidenberg (9-3-2020) in het kader van Langer Thuis is destijds afgelast in verband met de coronacrisis. Deze zal op een later tijdstip opnieuw worden georganiseerd. Ten behoeve van alle kernen worden plannen van aanpak opgesteld, waarin de onderwerpen en aandachtspunten uit de bijeenkomsten worden vertaald in actiepunten.

Voor de uitvoering van het plan van aanpak Raamsdonksveer Zuid heeft de gemeenteraad in 2019 € 50.000 beschikbaar gesteld. Wij zullen bezien in hoeverre ook een gedeelte van dit budget ingezet kan worden voor de andere (nog te ontwikkelen) actieplannen.

Voor de eerste helft van 2021 staat nog de organisatie van de kernbijeenkomst Langer Thuis in Raamsdonk op de rol alsmede het opstellen van een plan van aanpak voor deze kern.

Dan zijn alle kernen bezocht in het kader van het programma Langer Thuis. De bedoeling is om dit over enige jaren weer te herhalen. De bijeenkomsten leveren een belangrijke bijdrage aan de bewustwording van ouderen dat zij bijtijds maatregelen moeten nemen om langer zelfstandig te wonen en de gemeente krijgt een goed beeld van eventuele knelpunten, die zich in de kernen voordoen op dit vlak,

Verder moet ook het project "Ons Huis, ons thuis" in 2021 een belangrijke bijdrage leveren aan de bewustwording en gerichte ondersteuning van ouderen op dit vlak, via de Brede Woonadviesgesprekken, de Thuisscan en ondersteuning door achterliggende organisaties (SWOG, Trema, Thebe-extra, Lokaal Kruiswerk, Thuisvester, Energieloket etc.). Door de Coronacrisis heeft deze individuele ondersteuning van ouderen in 2020 vertraging opgelopen.

Plan van aanpak Dementievriendelijk Geertruidenberg

In 2018 is het project Dementievriendelijk Geertruidenberg opgestart. In 2019 en 2020 is in samenwerking met de verschillende werkgroepen een plan van aanpak opgesteld voor de structurele inbedding van het project dementievriendelijke gemeente. Dit plan wordt in 2020 nog separaat aan uw raad voorgelegd. Onder voorbehoud van uw instemming hiermee en het beschikbaar stellen van het benodigde budget wordt vanaf 2021 de uitvoering van het plan van aanpak plaats.

Mantelzorgvriendelijke gemeente

Uw raad heeft het beleidsplan 'Mantelzorg en vrijwillige inzet' vastgesteld. Een van de speerpunten uit dit beleidsplan is om van de gemeente Geertruidenberg een mantelzorgvriendelijke gemeente te maken. De eerste stap hiertoe is om de ambtelijke organisatie van de gemeente Geertruidenberg mantelzorgvriendelijk te maken. In 2021 gaan wij dit uitrollen binnen onze organisatie.

Pilot POH-jeugd

De uitvoering van de pilot POH-jeugd loopt de planning enigszins vertraging op. Door de coronavirus worden momenteel minder jeugdigen gezien door de POH-jeugd dan verwacht. Dit kan mogelijk betekenen dat de pilotfase wordt verlengd en dat de pilot ook doorloopt in 2021.

Lokaal uitvoeringsplan jeugd

De besluitvorming met betrekking tot het regionaal beleidskader jeugdhulp zal in 2020 plaatsvinden en wordt aan de raad voorgelegd. Vervolgens zal een lokaal uitvoeringsplan jeugdhulp worden opgesteld waarin de lokale speerpunten nader in beeld worden gebracht.

5.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Ouderenbeleid / wmo-woonvoorzieningen

In het raadsprogramma zijn onder paragraaf 6 de actielijnen met betrekking tot het Ouderenbeleid weergegeven. Grotendeels wordt hieraan uitvoering gegeven via de projecten van het Programma Langer Thuis (zie ook hierboven onder kernenaanpak en het project Ons Huis, Ons Thuis).

De beoogde versnelling voor wat betreft het (nieuw) bouwen van levensloopbestendige woningen en/of het aanpassen van bestaande woningen, is (naast het project “Ons huis, ons thuis”) een belangrijk en doorlopend aandachtspunt bij de vaststelling van de prestatieafspraken met de woningcorporatie.

Een woningbehoefte-onderzoek moet daarbij een meer actueel beeld opleveren in de discrepantie tussen vraag en aanbod. Tevens dringen wij er bij de corporatie op aan om:

- bij aanpassing van de bestaande huurwoningen in het kader van klimaatverduurzaming, tevens waar nodig aanpassingen mee te nemen in het kader van levensloopbestendigheid en brand- en inbraakveiligheid;
- te bezien in hoeverre bestaande seniorencomplexen moeten worden aangepast en toekomstbestendig moeten worden gemaakt voor ouderen met zwaardere beperkingen;

In de startnotitie over de verdere planontwikkeling PrismaLocatie Theresiastraat is de realisering van ontmoetingsplek in de wijk Boterpolder/Sandoel meegenomen.

In het raadsprogramma zijn onder paragraaf 13 de actielijnen met betrekking tot het Sociaal Domein weergegeven. Deze worden (voor wat betreft het onderdeel WMO) grotendeels uitgevoerd. In de eerste helft van 2021 zal, zoals eerder gezegd, het beleidsplan 3D ter besluitvorming worden voorgelegd. Daarna zal ook toegewerkt worden naar “en begroting voor het Sociaal Domein en één Verordening voor het Sociale Domein, waarbij wij bezien of we de zogenaamde “omgekeerde toets” als leidraad kunnen gebruiken.

Schuldhelpverlening

Verkennen hoe nieuwe (landelijke) inzichten betreffende integrale aanpak van schuldhelpverlening de dienstverlening in Geertruidenberg kan versterken.

5.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen

Nieuwe Wet Inburgering 2021

Medio 2021 komt de regierol voor de inburgering naar de gemeente. Beleid, uitvoering bereiden zich hierop voor en hebben de samenwerking gezocht met de Dongemondgemeenten. Onder andere via duale trajecten en de pilot Ontzorgen. Mogelijk volgt uit de nieuwe wet ook een aanbestedingsprocedure.

Beschermd wonen

Met ingang van 1 januari 2021 is de decentralisatie van Beschermd Wonen een feit. De hiervoor door het Rijk beschikbaar gestelde middelen worden in een regionale begroting opgenomen.

In 2020 zijn nadere afspraken gemaakt over de afbakening van de doelgroep Beschermd Wonen. Het gevolg van deze afbakening is dat een aantal cliënten, waarvan de zorgomvang over het algemeen zwaar is, onder werking van de ambulante Wmo gaan vallen.

**Project Individuele Trajectbegeleiding
Drugsgebruikers (PITD).**

€ 27.775	Een pilot van een halfjaar met een PITD medewerker vanuit Novadic-kentron. Doel van dit project is om jongeren die door drugsgebruik in de problemen zitten of dreigen te komen, zo snel mogelijk in beeld te krijgen en met hen in gesprek te gaan. Hoe sneller dat gebeurt, hoe groter de kans dat we ernstige problemen kunnen voorkomen of deze succesvol kunnen behandelen. De PITD medewerker begeleidt/behandelt de jongeren voor zover mogelijk in zijn/haar eigen omgeving (thuis, op straat, op school). Daarnaast werkt hij/zij intensief samen met de netwerkpartners in onze gemeente.
----------	---

Woonplaatsbeginsel

Per 1 januari 2022 zal de Jeugdwet op het woonplaatsbeginsel wijzigen. Waar nu het gezag van de ouders leidend is zal dit vanaf 2022 het woonadres van de jeugdige zijn.

Rekenkameronderzoek

De rekenkamercommissie West-Brabant onderzoekt de uitvoering van de Participatiewet. Wij verwachten dat het onderzoeksrapport aanknopingspunten zal geven voor verbeterprojecten, die mogelijk financiële consequenties hebben.

5.4 Risico's

Naam risico	Toelichting op risico
Toename bestand uitkeringsgerechtigden	Als gevolg van de Corona crisis hebben de nodige bedrijven de deuren moeten sluiten. Hierdoor hebben werknemers hun baan verloren. In eerste instantie kunnen zij een beroep doen op de WW, maar daarna, mocht geen andere baan gevonden worden, bestaat de kans dat zij doorstromen naar de bijstand. Verwachting is dat er toename zal zijn van het klantenbestand.
Toename beroep op Bbz	Door de Corona crisis zijn veel bedrijven financieel getroffen. In 2020 is de Tozo regeling van kracht geworden om bedrijven financieel te ondersteunen. Kans bestaat echter dat bedrijven het ook op de langere termijn financieel niet zelfstandig redden, waardoor vaker een beroep op de Bbz zal worden gedaan.

Toename schuldhulpverlening	Als gevolg van de Coronacrisis kan een toename van hulpvragen schuldhulpverlening ontstaan. Het is op dit moment echter nog niet te zeggen hoe groot de toename zal zijn. Dat is onder andere afhankelijk van de duur de Coronamaatregelen en de omvang van de economische crisis die hierop volgt. Daarbij is het ook niet gezegd dat getroffen inwoners een beroep op de schuldhulpverlening doen. Een deel van de getroffen inwoners behoren niet de gebruikelijke doelgroep. Zij zijn niet per definitie een groep die administratief minder vaardig is, geen financiële buffer heeft en minder goed met geld kan omgaan. Een deel van de getroffen inwoners zal, met de ondersteuningsmaatregelen en spaargeld, wellicht zelf in staat zijn om de crisis door te komen. Het aantal aanvragen schuldhulpverlening wordt gemonitord.
Toename kosten werkbedrijf MidZuid	MidZuid draait minder omzet, terwijl de kosten doorlopen. Daarnaast zal MidZuid maatregelen moeten treffen om een veilige anderhalve meter afstand-werkomgeving te realiseren. Deze maatregelen brengen kosten met zich mee, die niet in de huidige begroting zijn voorzien en naar verwachting ook niet in zijn geheel ingelopen kan worden. Compensatie of steun vanuit Rijksoverheid is onzeker/nog niet geregeld.
Tekorten op totale WMO-budget	Februari 2020 hebben wij aan de gemeenteraad een raadsinformatiebrief gestuurd over de oplopende uitgaven binnen het WMO-budget. Daarin is het rekenmodel van de VNG opgenomen, dat aangeeft dat de komende 5 jaren rekening moet worden gehouden met een jaarlijkse stijging van het WMO-budget met 7 procent. Voor onze gemeente is dit risico in de raadsinformatiebrief becijferd op € 336.644 (7% van € 4.809.195).
Hulp bij het Huishouden	In 2020 moet de Hulp bij het Huishouden opnieuw aanbesteed worden, omdat we per 1 januari 2021 een nieuw contract moeten hebben. In overleg met de aanbieders moeten de reële tarieven overeengekomen worden. In het najaar worden de hoogte van de tarieven bekend en wordt duidelijk of dit financiële consequenties heeft.
Beschermd Wonen	Vanaf 2021 is de gemeente (financieel) verantwoordelijk voor Beschermd Wonen. Financiering vanuit het Rijk is als gevolg van de invoering van een nieuw Verdeelmodel nog onvoldoende bekend. Afbakening van de oorspronkelijke doelgroep van Beschermd Wonen zal een toename van zwaardere zorgvraag op de ambulante Wmo tot gevolg hebben.
Wmo-woonvoorziening/ Trapliften	Vanaf juli 2020 hebben we een nieuw contract voor de levering, plaatsing, verwijdering en het onderhoud van de trapliften in onze gemeente. De tarieven van dit contract zijn hoger dan voorheen. De verwachting dat het aantal trapliften en daarmee mogelijk samenhangend het aantal woningaanpassingen, mede met het oog op het langer thuis wonen, zal toenemen. Door het open eind karakter is dit budget een onzekere factor en betreft daarmee een risico.

<p>Subsidie samenwerkende welzijnsorganisaties (trema, surplus, SWOG en MEEplus) voor de periode 2021-2024</p>	<p>Op dit moment is nog niet duidelijk wat de hoogte is van de nog in te dienen offerte 2021-2024 van de samenwerkende welzijnsorganisaties. We gaan ervan uit dat het benodigde subsidiebudget voor de komende jaren binnen het opgenomen bedrag van de gemeentelijke meerjarenraming blijft (inclusief bezuinigingstaakstelling).</p>
<p>Uitvoering Plannen van aanpak kernenbijeenkomst Langer Thuis.</p>	<p>Zoals hierboven gesteld, heeft de gemeenteraad in 2019 een budget van € 50.000 beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het plan van aanpak Langer Thuis kern Raamsdonksveer Zuid. Gelet op de beperkte financiële middelen, onderzoeken wij of ook de overige actieplannen (Raamsdonksveer Noord, Geertruidenberg en Raamsdonk) uit de reguliere middelen en/of uit dit budget kunnen worden bekostigd. Dat betekent overigens dat wij zullen voorstellen om restant-budgetten op dit onderdeel over te hevelen naar volgende jaren. Indien budget niet toereikend is om deze plannen van aanpak uit te voeren, zullen wij de raad informeren.</p>

Programma 6 Gemeentelijke gebouwen, Monumenten, Kunst en Cultuur

Missie

We gaan zorgvuldig om met onze gebouwen en de vele monumenten in onze gemeente.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- We maken optimaal gebruik van onze gemeentelijke gebouwen. Er is aandacht voor het onderhoudsniveau van deze gebouwen en we stimuleren het gebruik van het erfgoed.
- Op basis van een business case wordt richting gegeven aan de toekomst van de Schattelijn.
- We zetten ons in voor het behoud en de ontwikkeling van onze culturele infrastructuur.
- We gaan zorgvuldig om met het behoud van de eigen monumenten.

6.1 Bestaand beleid begroting 2021

Monumenten/erfgoed

In 2021 is de evaluatie van de welstandsnota gepland. Verder zetten we de uitvoering van de Erfgoednota (2016) en de Nota archeologie (2017) voort. We gaan verder met het inventariseren, waarderen en beschermen van erfgoed en het in beeld brengen van de lokale historische karakteristieken.

Onderzoek naar Maakplaats

Er wordt samen met Theek 5 en OTG onderzocht of het mogelijk is om een Maakplaats te realiseren in de gemeente Geertruidenberg. In een maakplaats wordt een vraagstuk of een verhaal door kinderen uitgewerkt en omgezet naar een product dat door middel van programmeren en moderne maaktechnieken (o.a. lasersnijden en 3D-printing) wordt gemaakt. Via het onderwijs, waar techniek binnen het curriculum vanaf 2020 een verplicht onderdeel is, en programmering die voor iedereen toegankelijk is kan iedereen op een laagdrempelige manier kennis maken met deze hedendaagse technieken.

6.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Culturele infrastructuur

De culturele infrastructuur wordt op structurele manier ondersteund door bijvoorbeeld subsidies aan culturele instellingen en het inzetten van Sjors creatief waarbij kinderen kennis kunnen maken met cultureel aanbod. Met de scholen en Theek 5 wordt gewerkt aan cultuureducatie tijdens schooltijd via het provinciale programma Cultuureducatie met Kwaliteit.

6.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen

Niet van toepassing

6.4 Risico's

Naam risico	Toelichting op risico
Gevolgen corona voor cultuursector	Naar verwachting zijn de gevolgen van corona op de cultuursector groot. Het is nog niet duidelijk hoe de cultuursector zich hier doorheen slaat en welke mogelijk structurele maatregelen er zullen zijn.
Nieuw coalitieakkoord provincie	In het nieuwe coalitieakkoord van Brabant wordt cultuur onder vrije tijd geschaard. De definitie van cultuur en daarmee de steun vanuit de provincie was tot nu toe veel breder. Ook zijn er bezuinigingen aangekondigd.

Programma 7 Dienstverlening en Bedrijfsvoering

Missie

De gemeente stimuleert en ondersteunt de eigen kracht en initiatieven van inwoners en ondernemers. Wij opereren als een betrouwbare, verbindende partner en waar mogelijk in (sub)regionaal verband, vanzelfsprekend als collegiaal bestuur. We zijn een wendbare organisatie, die snel kan inspelen op de ontwikkelingen in de samenleving. Dienstverlening en bedrijfsvoering sluiten hierop aan.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

- Onze klanten voelen zich gehoord, omdat wij bereikbaar zijn en betrouwbaar.
- Wij voeren een heldere en actieve communicatie in producten, dienstverlening en contacten.
- Wij bieden innovatieve dienstverlening aan.
- Wij werken samen waar dat kan, eventueel onder eigen regie als dat volgens ons moet.
- Wij organiseren maandelijks spreekuren in de wijk. Aanbellen bij inwoners hoort daarbij.
- We zijn wendbaar door opgavegericht en meer zelforganiserend te werken.
- In de ambtelijke organisatie zijn de principes van project- en programmamanagement uitgerold en is participatie bij beleidsvorming en – uitvoering het uitgangspunt.

7.1 Bestaand beleid begroting 2021

Gemeentelijke dienstverlening

In voorbereiding is een dienstverleningsconcept. Hierin beschrijven wij hoe wij de komende jaren onze dienstverlening verder vormgeven. Dienstverlening heeft niet alleen betrekking op de contacten tussen inwoners, ondernemers en de Gemeentewinkel. Dienstverlening heeft betrekking op alles wat wij als gemeente aan activiteiten uitvoeren en is onlosmakelijk verbonden met onze organisatieontwikkeling. Wij besteden in het dienstverleningsconcept aandacht aan digitale innovatieve middelen en houden rekening met de speerpunten van dienstverlening zoals door het rijk, de Nationale Ombudsman en het raadsprogramma zijn aangegeven. Naar verwachting wordt eind 2020 het dienstverleningsconcept aan u aangeboden.

De concreet in het raadsprogramma benoemde inloopbalie wordt gecontinueerd.

Komend en volgend schooljaar kijken wij naar de mogelijkheid om middelbare scholieren bij de besluitvorming te betrekken. Een voorstel daartoe wordt u eind 2020 aangeboden.

Organisatieontwikkeling Geertruidenberg

Om deze missie en visie in de praktijk te kunnen realiseren is het met name van belang dat we als organisatie wendbaarder worden. Voor de ontwikkeling naar een wendbare organisatie richten we ons op 2 pijlers:

- “Zelf organiserend vermogen”
- “Opgave gericht werken”

Dit vanuit de gedachte dat de maatschappelijke opgaves de start vormen van ons werk. Samen met bestuur, inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers moeten we onze medewerkers inzetten op hun talenten. Van onze medewerkers vraagt dit persoonlijk leiderschap. We pakken ook in 2021 verdere acties op om hierbij aan te sluiten (o.a. generiek opleidingsplan en teamontwikkeling). Ook de onderstaande thema's sluiten hierbij aan.

Digitale klantreis

Ter verbetering van de onlinedienstverlening aan onze inwoners en ondernemers verbeteren we in 2021 4 digitale klantreizen. Dat wil zeggen dat we in kaart brengen welke stappen door een inwoner doorlopen worden om een product of dienst aan te vragen. We maken het vervolgens zo gemakkelijk mogelijk om dit digitaal te doen, o.a. door toegankelijke, eenvoudige formulieren aan te bieden op de website. We pakken jaarlijks een aantal klantreizen op voor verbetering en ontwikkeling.

Digitale participatie

We vinden het belangrijk om alle stakeholders goed te betrekken bij de beleidsvorming en uitvoering van projecten en programma's. Gezien de Corona maatregelen is het belang van digitale mogelijkheden nog eens benadrukt. We ontwikkelen in 2021 de digitale participatiemogelijkheden verder door.

Gemeentelijk plan digitale dienstverlening

Jaarlijks vind er een storting plaats van €175.000 in de I&A reserve. Uit de I&A reserve worden vervolgens bedragen onttrokken om projecten uit het gemeentelijk digitaal plan realiseren. Deze projecten zorgen voor een betere (digitale) dienstverlening. Resultaten van het laatste plan laten zien dat de gemeente zorg draagt voor digitale dienstverlening. Een vernieuwde, digitoegankelijke, website in combinatie met e-diensten is hiervan een voorbeeld.

Vanuit de impactanalyse wordt voor 2021 en verder een nieuw meerjarenplan opgesteld met ICT/dienstverleningsprojecten die komen uit het door de raad vastgesteld middenmootscenario. In het middenmootscenario ligt het accent op:

- het borgen van continuïteit en kwaliteit;
- het managen van zwakten en risico's;
- het uitvoeren van wettelijke verplichtingen;
- het benutten van kansen voor verbeteringen van de huidige dienstverlening of bedrijfsvoering.

Bezwaarschriftencommissie

In 2021 onderzoeken we de mogelijkheden om het proces rondom bezwaren te vereenvoudigen. Hiervoor wordt bekeken of verdere digitalisering mogelijkheden biedt.

HRM

- In 2020 wordt de ontwikkeling van de HR functie d.m.v. de meerjaren HR-visie/ HR-plan uitgewerkt en vastgesteld. In 2021 wordt dit verder geïmplementeerd. Onder andere goed werkgeverschap en ontwikkeling van medewerkers staan hierbij centraal.
- In 2021 wordt uitvoering gegeven aan uitkomsten van de strategische personeelsplanning (SPP).
- Er wordt uitvoering gegeven aan de verdere implementatie van de resultaten uit het ontwikkelplan voor HR in de organisatie. Dat betekent onder andere dat we werkprocessen gaan verbeteren, waardoor we efficiënter kunnen werken en kwaliteit verder verbeteren.
- In 2021 zal opnieuw een meting worden uitgevoerd voor het medewerkersonderzoek. In 2019 vond de eerste meting plaats in 2021 volgt een nieuwe meting om te zien hoe we ons als organisatie ontwikkelen.
- In 2020 wordt het arbobeleidsplan 2020-2025 vastgesteld. De prioriteiten vitaliteit en duurzame inzetbaarheid worden verder uitgewerkt. Daarnaast kunnen Corona maatregelen impact hebben op de inrichting van onze werkplek. Dit wordt op dit moment nader uitgewerkt. Hier kunnen mogelijk kosten aan verbonden zijn, dus is nog niet voldoende in beeld.

CAO en pensioen ontwikkelingen

Wij verwachten in 2021 een nieuwe cao en daarmee een ontwikkeling van salarissen. Daarnaast wordt ook een pensioenakkoord verwacht, wat een financiële betekenis heeft voor ons als werkgever. De financiële consequenties hiervan zijn nog niet in beeld op dit moment.

Archiefbewaarplaatsen

Bouwvergunningen tot en met 2016 zijn al gedigitaliseerd. Om te voorkomen dat enkel deze vergunningen digitaal te raadplegen zijn, worden ook de vergunningen vanaf 2017 gedigitaliseerd. De kosten hiervoor bedragen € 10.000 incidenteel.

7.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Niet van toepassing

7.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen

HRM – incidenteel budget

€ 40.000

Op basis van optimale werkprocessen is verdere digitalisering van de HRM-functie door het e-HRM-systeem (ADP) met (reeds aanwezige en nieuwe) ESS / MSS modules te optimaliseren. Kosten bestaan uit aanschaf software en implementatiekosten.

Vervanging Fuso werkbus

€ 60.000

De huidige werkbus is aangeschaft in 2015 en zou planmatig in 2022 vervangen moeten worden.

	Vandaar dat deze vervangingsinvestering thans in de meerjarenramingen wordt opgevoerd. Of ook daadwerkelijk vervangen zal worden in 2022 zal op dat moment worden beoordeeld.
--	---

Vervanging vrachtwagen	
€ 220.000	De huidige vrachtwagen is aangeschaft in 2013 en zou planmatig in 2023 vervangen moeten worden. Vandaar dat deze vervangingsinvestering thans in de meerjarenramingen wordt opgevoerd. Of ook daadwerkelijk vervangen zal worden in 2023 zal op dat moment worden beoordeeld. De aanschaf van deze is in twee delen namelijk de vrachtwagen zelf en de opbouw waaronder het afzetsysteem en de kraanopbouw.

Vervanging Fuso werkbuis	
€ 73.000	De huidige werkbuis is aangeschaft in 2015 en zou planmatig in 2023 vervangen moeten worden. Vandaar dat deze vervangingsinvestering thans in de meerjarenramingen wordt opgevoerd. Of ook daadwerkelijk vervangen zal worden in 2023 zal op dat moment worden beoordeeld. Deze bus is volledig uitgerust van een installatie voor inzet bij pompen en gemalen.

Vervanging Fuso werkbuis	
€ 60.000	De huidige werkbuis is aangeschaft in 2015 en zou planmatig in 2023 vervangen moeten worden. Vandaar dat deze vervangingsinvestering thans in de meerjarenramingen wordt opgevoerd. Of ook daadwerkelijk vervangen zal worden in 2023 zal op dat moment worden beoordeeld.

Vervanging Gier/watertank tractor	
€ 20.000	De huidige watertank is in 1985 aangeschaft en is inmiddels ruimschoots afgeschreven. In 2021 is het zeer wenselijk deze te vervangen gezien de huidige staat en de verouderde techniek.

7.4 Risico's

Niet van toepassing

Programma 8 Overzicht algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Missie

In de begroting 2020 is geen missie geformuleerd.

Speerpunten begroting 2021 en raadsprogramma 2019-2022

In de begroting 2020 zijn geen speerpunten geformuleerd

8.1 Bestaand beleid begroting 2021

Niet van toepassing

8.2 Vooruitblik op raadsprogramma 2021

Niet van toepassing

8.3 Nieuwe (financiële) ontwikkelingen

Niet van toepassing

8.4 Risico's

Naam risico	Toelichting op risico
OZB niet-woningen	Als gevolg van een gerechtelijke uitspraak is de WOZ waarde van de RWE centrale te Geertruidenberg tot en met 2019 verlaagd. In 2020 of 2021 zal duidelijk worden wat de effecten voor die jaren en de jaren daarna mogelijk kunnen zijn en in hoeverre binnen de OZB tarievenstructuur hierop geanticipeerd moet worden.
Loon en prijscompensatie	In het voorwoord is als p.m. post opgenomen "loon en prijscompensatie (begrotingsbreed)". Hierin schuilt een risico omdat deze stijging moet worden opgevangen binnen de gehele begroting. Een groot aantal lasten van de gemeente worden in de loop van het jaar aangepast als gevolg van loon- en prijsstijgingen. Loonstijgingen bij bijvoorbeeld het eigen personeel, maar ook gesubsidieerde instellingen of uitvoeringsinstanties en gemeenschappelijke regelingen. Bij prijsstijgingen moet o.a. gedacht worden aan (verzekering) premies, eigen heffingen en belastingen, huren, abonnementen. Een deel van de prijsstijgingen wordt gecompenseerd en opgevangen binnen de algemene uitkering. Naar verwachting is dit niet toereikend. De gemeente dient aanvullende middelen te genereren om de loon en prijsstijgingen te compenseren. Omdat het onzeker is (risico) of de loon- en prijsstijgingen binnen de reguliere budgetten kan worden opgevangen wordt een p.m. opgevoerd.